

F O L Y Ó I R A T S Z E M L E

002:001.891

Kutatás a dokumentációban./Research in documentation./

- VICERY, B.C. - Library Association Record, 1958. 2. sz.
p. 41-45. T.: OSzK.

Napjaink konferenciái sürgetőleg követelik az elmúlt
10 évben visszafejlődött dokumentációra vonatkozó kutató-

munka erőteljes fejlesztését. Különösen a következő területeken mutatkozik gyümölcsözőnek a kutatás megindítása: a szakemberek igényeinek és munkamódszereinek pontos megállapítása, az igényeknek megfelelő szolgáltatások relatív értéke, a dokumentációval foglalkozó intézmények világképe.

A folyamatban lévő hasonló kezdeményezések rövid ismertetése.

Bizonyos dokumentációs kutatások egyénileg is elvégezhetők, de másrésztük szervezett összedolgozást kíván meg, többnyire egy-egy központi intézmény köré csoportosítva. Éppen ezért ezeket a terveket és munkamódszereket össze kell hangolni, és nemzetközileg elő kell segíteni megoldásukat.

002:338.011

Dokumentáció és termelékenység. /Dokumentation und Produktivität./ - GUTHSMUTHS, V. - Nachrichten für Dokumentation, 1959. márc. p. 1-3. T.: OMK.

A népgazdaság termelékenysége emelésének fontos előfeltétele a dokumentáció és módszereinek fejlettségi foka.

002:663/664

Műszaki-tudományos dokumentáció az élelmiszeriparban.
- FALVAI A. - Elelmezési Ipar, 1959. márc. p. 104-107.
T.: OMK.

Az élelmiszeripari dokumentáció tágabb értelmezésben a táplálkozásban és az élelmezéstudomány szakirodalmára terjed ki. Hazánkban azonban csak a szűkebb értelemben vett ipari szakirodalom feltárása folyik ezen a területen. De még ilyen elhatárolás mellett is több, olyan körülmény jelentkezik, amely a tárgykör további leszűkítését idézte elő. Mindez felveti a tárgykör revíziójának, rendezésének és kiterjesztésének szükségességét.

Az Egyetemes Tizedes Osztályozás az élelmiszeripar területén nem alkalmazható célszerűen. Oka, hogy a rendszer jellegéből folyóan a nyersanyagok el vannak különítve feldolgozásuktól, sőt bizonyos iparágak teljesen vagy részben hiányoznak belőle. Külföldön éppen ezért több intézmény és folyóirat külön rendszert dolgozott ki az osztályozásra. Magyarországon is kidolgozás alatt áll egy élelmiszeripari osztályozási rendszer.

A szakirodalom feltárása elsősorban a külföldi szakfolyóiratok anyagára szorítkozik. 1959-ben 112 élelmiszeripari vállalathoz és intézethez 404 folyóiratfőléség jár ebben

a tárgykörben, összesen 819 példányban. Ez a szám a világ e tárgykörü folyóiratait kerekén 800-nak véve : 51 %.
/1958-ban 43%/ A mai magyar dokumentációs munka ennek csak mintegy 1/3-át tárja fel.

A szakirodalom közreadását, a feltárás körét és a terjesztést szolgáló szervezeti kérdéseket vizsgálva az élelmiszeriparban is megállapítható, hogy "a szakirodalom szüntelenül növekvő áradatával csak úgy tudunk lépést tartani, ha a dokumentációs munka területét növeljük, minőségét javítjuk, természetesen nem öncélúan, hanem az ipar szakembereinek remélhetőleg egyre bővülő igényei szerint..".

015/47/

A tudományos irodalom a szovjet nemzeti bibliográfiákban. /The listing of scientific literature in Soviet national bibliographies./ - MAICHEL, K. - Special Libraries, 1959. jan. p. 13-15. T.:OMK.

Az 1907 óta rendszeresen /1945 óta hetenként/ megjelenő Knizsnaja Letopisz a Szovjetunió területén megjelenő kiadványok jegyzékét tartalmazza. Kiadója az Összszövetségi Könyvpalota. Saját - 31 csoportra tagolt - szakrendszerében közli anyagát. /A 15. és 16. csoport sorolja fel a természettudomány, a matematika, a műszaki tudományok és a technológia irodalmát./ Az egyes csoportokon belül szerzők ill. címek betürendjében következnek a kiadványok.

A Knizsnaja Letopisz-hoz a következő indexek készülnek:

- 1/ szerzői, negyedévenként.
- 2/ sorozati, évenként,
- 3/ összefoglaló szakrendi, évenként.

A könyvek és brosurák figyelését megkönnyíti a másik szovjet nemzeti bibliográfia is: a félévenként megjelenő Ezsegodnik Knigi SzSzsZR.

Az időszakos megjelenésű szovjet tudományos kiadványokat a 10 kötetre tervezett Periodicseszkaia Pecsat SzSzsZR 1917-1949 már megjelent második és harmadik kötetéből ismerhetjük meg. /A 2. kötet a természettudományok és a matematika, a 3. a műszaki tudományok és a technológia periódikáit sorolja fel./ Mindkét kötet anyaga indexelve van címek, nyelvek, kiadási helyek és kiadók szerint is.

Az előző bibliográfia folytatása a Lezopisz Periodicseszkih Izdanii SzSzsZR 1950-54. amely két részre - folyóiratok és napilapok felsorolására - oszlik. A folyóirat-rész 33 szakcsoportra tagolódik; a 7 - 17. rész a tudományos lapok bibliográfiáját közli.

A folyóiratcikkek nemzeti bibliográfiája /repertórium/ a Letopisz Zsurnalnih Sztatej. 1944 óta hetenként jelenik meg. A szerzők nevét és a földrajzi vonatkozásokat negyedévenként külön indexben is feldolgozza, 1949 óta pedig évenként kumulatív index formájában is megjelenik. 1944 óta minden szám végén közli a feldolgozott folyóiratok jegyzékét.

A napilapok, ujságok cikkeinek jegyzéke a Letopisz Gazetnih Sztatej című nemzeti bibliográfiában jelenik meg /1945 óta hetenként/.

A Bibliografija Szovetszkoj Bibliografii című bibliográfiák bibliográfiáját 1939 óta adják közre. Rövid annotációkban ismerteti a Szovjetunióban megjelent bibliográfiákat.

A szovjet folyóiratokban és napilapokban lévő könyvismertetések a Letopisz Recenzii foglalja jegyzékbe. 1926 óta negyedévenként jelenik meg. Anyagát 31 csoportban közli. Minden száma három index-szel egészül ki: 1/ szerzők, címek és kiadók, 2/ ismertetők készítői, 3/ az ismertetések közlő lapok szerint. Mindhárom index az év utolsó /negyedik/ számában összegezve is megjelenik.

02:061.6/439/

Mit várhatnak a könyvtárak a Könyvtártudományi és Módszertani Központtól? - SEBESTYEN G. - A Könyvtáros, 1959. máj. p. 321-325. T.: OMK.

1959. január 1-én alakult meg az Országos Széchényi Könyvtár keretében, mint ennek ötödik főosztálya, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ /KMK/. A KMK három osztályra tagozódik, ezek: könyvtártudományi osztály, módszertani osztály, továbbképzési osztály. A Központ az alábbi feladatokat látja el:

- 1/ a szocialista művelődési politikából folyó alapelvek kidolgozása,
- 2/ könyvtártudományi kutatómunka végzése,
- 3/ a kutatómunka országos terv szerinti összehangolása, eredményeinek közzététele,
- 4/ könyvtártudományi dokumentáció,
- 5/ a könyvtári feladatok legcélszerűbb megoldási módjainak kikísérletezése, s a legjobban bevált módszerek elterjesztése,
- 6/ a szakmai továbbképzés központi gondozása.

A módszertani feladatok keretében kerül majd sor -többek között- a szakkönyvtárak speciális problémáinak megvizsgálására pl., hogy a szakkönyvtárakban milyenek a

kutatás feltételei /helyiség, bibliográfiai és más dokumentációs apparátus, stb./. Ez a probléma különösen fontos a műszaki könyvtárakban, s ezért igen öröndetes, hogy a KMK is foglalkozik majd vele. /Gy.P./

024.6:027.54/473.1/

Nemzetközi cserezolgálat szervezete az Állami Lenin Könyvtárban. /L'organisation des échanges internationaux a la bibliotheque d'Etat Lenine./ - KANEVSKIJ, B.P. - Bulletin de l'Unesco a l'Intention des Bibliotheques, 1959. febr.-márc. p. 48-52. T.: OMK.

A moszkvai állami Lenin Könyvtár alapításától - 1862 - óta tart fenn nemzetközi cserekapcsolatokat. Jelenleg 65 ország 1800 könyvtárával, tudományos intézetével, folyóiratok szerkesztőségével folytat cserét.

1957-ben 152 852 kiadványt kapott csere után, ugyanakkor 188 692 szovjet kiadványt küldött ki. 1958 első felében a külföldi könyvek 54.3 százalékát és a külföldi folyóiratok 53.2 százalékát szerezte be csere után a könyvtár.

A cserezolgálat 40 munkatárssal dolgozik. Költségvetése az elmúlt évben 1 500 000 rubel körül mozgott.

A könyvek és periodikák cseréjén kívül jelentős mikrofilm cserét is folytat. 1958 első felében ezen a címen 35 000 mikrofelvételt küldött külföldre.

Az állami Lenin Könyvtár példája is bizonyíték arra, hogy egy nagy könyvtár nemcsak vétel, hanem csere után is lényeges mértékben gazdagíthatja állományát. /S.Zné/

025.3:061.3/100/

Nemzetközi katalogizálási konferencia. /Conference internationale sur le catalogage./ Bulletin de l'Unesco a l'Intention des Bibliotheques, 1959. ápr. p.95. T.:OMK.

A Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetsége /FIAB/ 1961-re tervezi nemzetközi konferenciáját, melyet ez alkalommal teljes egészében a katalogizálás kérdéseivel kapcsolatos nemzetközi megállapodás előkészítésének kíván szentelni. 1959 júliusában Londonban előzetes összejövetelen kerül sor a későbbi konferencia által megvizsgálandó kérdések megszövegezésére.

1954-ben ennek a munkaközösségnek a megalakítása volt az első lépés a katalogizálási szabványok nemzetközi egységesítésére. A munkaközösségnek a névtelen művek és a testületi szerzős művek munkájáról készült jelentése megmutatta, hogy a legkülönbözőbb felfogásokat képviselő címfelvétel-

zók is nem várt módon azonos álláspontra juthatnak a legvitatottabb kérdésekben is. /S.Zné/

026:62+002:62/439/

A műszaki könyvtárügy és dokumentáció változó feladatairól. - BALÁZS S. - SZABOLCSKA F. - Magyar Könyvsemlé, 1959. 1. sz. p. 16-22. T.: OMK.

A magyar műszaki könyvtárügyben - az 1945-ben megindult hatalmas fejlődés eredményeképpen - fordulópontra került be. A fordulatot az okozta, hogy a "szakkönyvtárak számának emelkedése egy bizonyos pontot elérve minőségi változásba csap át, ez alapján megváltoztatja egy országban a műszaki könyvtárügy helyzetét." A változást elsősorban az jelzi, hogy a műszaki könyvtárak, illetve a bennük tárolt állomány számszerű növekedésének hatására az olvasói igények kielégítése országsszerte decentralizálódik, vagyis eltolódik a vállalati műszaki könyvtárak irányába. A változás másik jellegzetes tünete a szakirodalom átcsoportosulása. Az egyes iparágakban egyre inkább kialakulnak olyan könyvtárak, amelyek a gyűjtőkörükbe tartozó irodalmat teljességre törekvően szerzik be, s ez azt eredményezi, hogy a hálózati központ, az OMK, relatíve lemaradt a hozzátartozó egyes könyvtárak mögött. Jellemző adat, hogy 1957-ben az OMK csak 6905 kötetrel, a vállalati műszaki könyvtárak pedig 117 407 kötetrel gyarapodtak. A fejlődés, ill. változás másik kiugró tünete, hogy az olvasók érdeklődése elsősorban a szakfolyóiratok felé fordult, mert a legújabb műszaki eredményeket általában ezek közlik.

A világon megjelenő kb. 50 000 műszaki folyóiratból kb. 8 - 10 000 olyan lap van, amely valóban értékes közleményeket tartalmaz. Magyarországra ebből 2672 jár, tehát az értékes folyóiratoknak kb. csak 30 %-a. Nem kétséges, hogy a folyóiratbázist lényegesen ki kell bővíteni. De nemcsak a folyóiratok száma, a folyóiratokban közölt cikkek feltárása, dokumentációja sem kielégítő mértékű. A 2672 féle folyóiratból mindössze kb. 1000 kerül dokumentációs feldolgozásra. A dokumentációs tevékenységet tehát mennyiségileg jelentősen fokozni kell, - éppen ezért el kell kerülni a párhuzamos munkát, s a feltárást koordinálni kell. /Itt jegyezzük meg, hogy a KGM Műszaki Információs és Fordító Vállalat szakkönyvtárában az OMK-val párhuzamosan végzett dokumentációs munka, illetve feltárás a cikk megírása óta megszűnt, illetve egészen minimálisra csökkent./

A cikkben felvetett kérdések rendkívül fontosak, időszerűek, ezért jogos a szerzőknek az az óhaja, hogy a műszaki könyvtárügy és dokumentáció ne legyen csak a közvetlenül érintettek szűk körének gondja és problémája, hanem kerüljön széles körben megvitatásra, - a problémák mielőbbi megnyugtató megoldása érdekében. /Gy.P./

026:62:021.63

Módszertani munka a műszaki könyvtárhálózatban.

- BALÁZS S. - A Könyvtáros, 1959. márc. p. 165-168. T.:OMK.

A műszaki könyvtárhálózatban, illetve ennek központjában: az Országos Műszaki Könyvtárban kb. 5 éve folyik módszertani munka. A műszaki könyvtárhálózat módszertani munkájának természetesen sajátos feladatai és módszerei vannak, amelyek sok tekintetben eltérnek az általános gyűjtőkörű közművelődési és szakkönyvtárak, továbbá más tudományágak szakkönyvtárainak, illetve ezek hálózatainak módszertani munkájától. A sajátos feladatok és módszerek kialakítását főképpen az követeli meg, hogy a műszaki könyvtárakban igen nagy fontossága van a dokumentációnak, hogy a műszaki könyvtárak sokkal több és speciális kiadványfajtaival dolgoznak, mint más könyvtárak, s hogy ezekben a könyvtárakban a könyvtári és dokumentációs szolgáltatásoknak olyan sokféle és különleges módja alakult ki. Igen lényeges sajátosság és követelmény a műszaki könyvtárak munkájában a könyvtári-dokumentációs szolgálat gyorsasága, amely szintén jelentősen befolyásolja a módszertani munkát is.

Az OMK 1953 óta végez rendszeres módszertani munkát. E munka keretében az alábbi feladatokat látta és látja el: 1/ az oktatás terén a műszaki könyvtárosok képzése és továbbképzése, 2/ munkamegjavító mozgalom szervezése munkaversenyek szervezésével és pályázatok kiírásával, 3/ értekezletek, megbeszélések, előadások rendezése a legjobban bevált munkatapasztalatok elterjesztésére, 4/ tanácsadás, ellenőrzés, vizsgálat részben helyszíni látogatásokon, részben az OMK módszertani osztályán, 5/ a műszaki könyvtárügy és dokumentáció elvi és gyakorlati kérdéseinek felvetése, illetve tisztázása a "Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója" c. módszertani kiadványsorozatban.

A műszaki könyvtárhálózathoz jelenleg kb. ezer szakkönyvtár tartozik. Ezek módszertani irányítását az OMK egyedül nem tudja ellátni. Ezért a módszertani munkába egyre nagyobb mértékben bekapcsolódnak az alközpontok is.

Az alközpontok módszertani munkája még a kezdet kezdetén van, eléggé egyenetlen, vagyis alközpontonként más és más mértékű, illetve színvonalu.

A cikk nem foglalkozik a műszaki termelési könyvtári hálózatban folyó módszertani munka értékelésével, befejezésül azonban megemlít több olyan problémát, amelyből kitűnik, hogy ezen a téren igen sok még a tennivaló.

A tanulmány olvasása két meglepő megállapításra készítet. Az egyik az, hogy a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatójában /az OMK módszertani kiadványában!/ mindezideig nem jelent meg a módszertani munkáról összefoglaló cikk. A másik pedig az, hogy az első ilyen jellegű összeállítás nem az MKT-ban, hanem a Könyvtárosban látott napvilágot. Természetesen nagy szükség van arra is, hogy a műszaki termelési könyvtárhálózat módszertani munkája szélesebb körben is ismertté váljék, s esetleg megvitatásra kerüljön, de arra még nagyobb szükség van, hogy az MKT is foglalkozzék ezzel a problémakörrel, s nemcsak leíró-összefoglaló, hanem elemző-kritikai tanulmányokban is! /Gy.P./

047.31:002:025.17

A kutatói jelentés és a modern könyvtárügy. /The research report and modern librarianship./ - WARHEIT, I. A. - Revue de la Documentation, 1959. 2. sz. p. 33-35. T.:OMK.

A kutatók közötti személyes érintkezés - a telefon, a gyors közlekedés és a gyakori konferenciák, megbeszélések útján - korunkban nagyon megjavult. Az érintkezés másik - fontosabb - formája: a gondolatok és eredmények írásos közlése és felhasználása azonban nem fejlődik kielégítően. A könyv és a folyóirat csak részben elégíti ki az igényeket.

Ahhoz, hogy a kutatók a kutatás első vonalában maradhassanak az szükséges, hogy a közlésnek a könyvnél és folyóiratcikknél közvetlenebb formái is rendszeresen hozzáférhetőek legyenek. Vonatkozik ez elsősorban a kutatói jelentésekre, hiszen ez a publikációs műfaj ma a tudományos és technológiai jellegű írásos érintkezés elsődleges formájává vált.

A kutatói jelentések fontosságát a könyvtárosoknak is tudomásul kell venniök. Ezzel egyuttal három fő problémát kell megoldaniök:

- 1/ a hozzáférhetőség, a beszerzés-
- 2/ a bibliográfiai ellenőrzés és
- 3/ a tartalmi áttekintés kérdését.

Mivel a jelentések kereskedelmi forgalomban általában nem kaphatók, a könyvtárosok és a jelentések felhasználói

mindenütt nyomást gyakorolnak az illetékes szervekre, hogy hozzanak létre olyan szerveket, amelyeknek feladata az ilyen jellegű anyag gyűjtése, szétosztása és feltárása. Többek között ennek eredménye több dokumentációs központ megalakulása.

Néhány dokumentációs központ már az egész világra kiterjedő csere-feladatokat lát el ezen a téren, azonban ez ma még inkább kivétel mint szabály. Több szakterületen egyszerűen nincs semmiféle szerv a kutatói jelentések nyilvántartására, csak a könyvtárosok magánjellegű próbálkozásai /nem hivatalos csere egyezményei/ igyekeznek bizonyos áttekintést szerezni.

A helyzet megoldása a különböző dokumentációs központok nemzetközi együttműködésének megvalósítása útján képzelhető el. Ilyen úton kellene biztosítani a kiadott kutatói jelentések bibliográfiai ellenőrzését, a jelentések jegyzékének közlését a különféle bulletinekben és referáló lapokban. /Jelenleg a referáló lapok általában még csak olyan kutatói jelentésekről emlékeznek meg, amelyek a kereskedelmi forgalomban is kaphatók./

05:026:62/439/"1954/1958"

Ötéves a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója. - SIMON. M.A. - A könyvtáros, 1959. máj. p. 333-334. T.: OMK.

"Ötesztendő-s léte alatt az MKT fontos szerepet kapott a magyar könyvtáros szaksajtó egészében: egyik legfontosabb szakkönyvtári hálózatunk szócsove, ugyanakkor módszertani irányítója is." Az 1954-ben indult lapban tárgyalt témák köre gyorsan szélesedik, cikkeinek színvonala fokozatosan emelkedik. A lap egészét tekintve azonban "az első 2-3 esztendő egyre emelkedő vonala után a fejlődés mintha megállt volna." Nem az egyes cikkek színvonala lett alacsonyabb, hanem a szerkesztési munka nem elég tervszerű, határozott és következetes, "nem érvényesül kellőképpen az OMK hálózati szerepéből adódó szakmai irányítás." - A lap tetszetős külső formája "megérdemelné a gondosabb lektorálást s a bőven termő sajtóhibák kiküszöbölését".

A szerkesztőség bizonyára örül a dicséretnek, - és tanul a kritikából. /Gy.P./

05:026/73/091/

Néhány megjegyzés a Special Libraries öt évtizedéhez.
/Some observations on five decades of Special Libraries./

- ALLISON, M. L. - Special Libraries, 1959. jan. p. 6-8.
T.: OMK.

Az amerikai Szakkönyvtárak Egyesületének történetével szerves összefüggésben fejlődő lap első száma 1909-ben jelent meg.

Előfizetőinek száma 1919-ben még csak 430 volt, ma a lapot - tagsági díj fejében - megkapja az Egyesület minden tagja és 1035 előfizető. Előfizetési ára az 1910 évi 2 dollárról fokozatosan 7 dollárra emelkedett, egyes számai havonta átlag 44 oldalon jelennek meg a szakkönyvtárosokat érdeklő cikkekkel és közleményekkel.

652.6:62

Műszaki fordítások. /Les traductions techniques./
Bulletin de l'Unesco a l'Intention des Bibliothèques, 1959.
apr. p. 59. T.: OMK.

Az amerikai Szakkönyvtárosok Egyesületének fordítási központja 1959-re kiszélesítette fordításainak beszerzési tervét.

Az új terv az USA kereskedelmi minisztériumának segítségével kerül végrehajtásra. Ez a szerv kapott ugyanis megbízást arra, hogy központilag gyűjtse a hazai és külföldi hivatalos kiadványokat. Ugyanakkor az ABS Fordítások Központja gyűjti a nem hivatalos kiadványokat. Az e két intézmény által gyűjtött fordítások a Fordítások Központjában és a washingtoni Library of Congress-ben találhatók, ahol fotokópia vagy mikrofilm formájában tanulmányozhatók.

Minden fordítást a kéthavonként megjelenő "Technical Translations" című hivatalos kiadványban ismertetnek. /A kiadvány külföldön évi 16 dollárért fizethető elő./

A "Technical Translations" első száma 1959-ben jelent meg, az 1958 decemberében megszűnt "Translation Monthly" folytatásaként. /S.Zné/

652.6.003.1

A fordítás gazdaságossága. /Die Ökonomie der Übersetzung./ - REIHARDT, G. - Revue de la Documentation, 1959.
2. sz. p. 50-51. T.: OMK.

A nyelvtudás hiánya igen nagy akadály a tudományos eredmények megismerésében. Az Unesco vizsgálata szerint pl. a műszakiaknak Angliában és az USA-ban csupán 2 %-a, az NSZK-ban csak 3 %-a ismeri az orosz nyelvet. Nyugaton ez a tény egymagában is indokolja már a sok időt és pénzt megta-
karító fordítások szükségességét.

A Szovjetunióban már régen felismerték a fordítások nagy gazdasági jelentőségét. A moszkvai VINITI évről-évre 80 ország 41 nyelven megjelenő 10 000 természettudományos és műszaki folyóiratából készít kivonatokat. Ezenkívül egy külön állami könyvtár gyűjti a külföldi irodalmat, s külön katalógusokban dolgozza fel a külföldi folyóiratok cikkeinek orosz nyelvű címfordításait. A Lenin Könyvtár is kiad tájékoztatókat a külföldi tudományos irodalomról, katalógusokról és prospektusokról. Az Expressz Informacija 36 sorozata válogatott fordításokban közli a nemzetközi szakirodalmat. Emellett a szovjet állam pénzügyileg támogatja a fordítási terveket.

De a nyugati államok is egyre fokozott mértékben ismerik fel a fordítások jelentőségét, különösen a szovjet szakirodalom megismertetése terén. Az USA-ban a különböző magánvállalkozások által teljes egészében lefordított lapok száma így alakult az elmúlt években:

1952:	3
1956:	20
1957:	40
1958:	60

1958 végétől pedig maga az állam /US Department of Commerce/ vette át a szovjet lapok fordításának ill. fordíttatásának és referáltatásának feladatát.

Fordítási központok Angliában és Franciaországban. A francia Centre de Documentationban legutóbb egy olyan tervet beszéltek meg, melynek alapján a fordításokat hanglemezre készítenék: ilymódon 12 lefordított oldal ára 100 megrendelő esetén csak kb. 1.50. DM lenne. /A lehallgatás nehézsége és időtartama azonban még gátolja a terv végrehajtását./

A Német Szövetségi Köztársaság könyvtáraiban kihasználatlanul fekvő szovjet tudományos irodalom lefordíttatása és terjesztése ma az illetékes szakemberek legfőbb törekvése.

778.14:025.354

Egypéldányos mikrokártya. /Microcards in an edition of one./ - PARCHE, C. - Special Libraries, 1959. jan. p. 36-37. T.: OMK.

A multban a mikrokártyák csak 60 példányos többszörözés esetén bizonyultak gazdaságosnak.

Egy új MIKROTAK-nak nevezett eljárás azonban lehetővé teszi egy-két példányos mikrokártyák gazdaságos házi előállítását is. Az Ernst Biel /USA/ által kidolgozott eljárás

rásnál a dokumentumokról először mikrofilmet vesznek fel. A negatívról ezután egy megfelelő méretű fotópapír-szalagra kontakt másolatot készítenek. A tekercset ezután a megkívánt méretű csikokra vágják, és kartonra ragasztják.

Az amerikai Carborandum Co. könyvtárában ma ezzel az eljárással örökítik meg az általában 50 oldalas kutatói jelentéseket. /Régebben a mikrofilmről készült pozitív - dia - filmet tárolták az olvasók részére./ Itt a 16 mm-es Mikrotak szalagot olyan 7.5 x 12.5 cm nagyságú kartonra ragasztják, amelynek felső részére olvashatóan rágépelik a dokumentum címleírását. Az 50 oldalas dokumentumról készült Mikrotak szalagot 3 sorban a karton első oldalának aljára ragasztják /ez 3 x 12 kocka/, a többit pedig a hátoldalára. Az egész kartonon emellett lyukkártya sorokat is elhelyeznek a válogatás mechanizálása érdekében.

A Mikrotak rendszer 35 mm-es film- és papírszalag alkalmazásával is használható, ilyenkor a papírszalagot kb. 15 x 23 cm nagyságú kartonra erősítik.